

विद्या भवन बालिका विद्यापीठ लखीसराय
वर्ग नवम् विषय संस्कृत विषयशिक्षक श्यामउदय सिंह
ता: 08-08-2021-2021 (एन.सी.ई.आर. टी. पर आधारित)

पाठ: अष्टमः पाठनाम लौह तुला

1.

तत्पदं रेखाङ्कितं कुरुत यत्र-

- i. ल्यप् प्रत्ययः नास्ति
विहस्य, लौहसहस्त्रस्य, संबोध्य, आदाय
- ii. यत्र द्वितीया विभक्तिः नास्ति
श्रेष्ठिनम्, स्नानोपकरणम्, सत्त्वरम्, कार्यकारणम्
- iii. यत्र षष्ठी विभक्तिः नास्ति
पश्यतः, स्ववीर्यतः, श्रेष्ठिनः सभ्यानाम्

उत्तराणि-

- iv. लौहसहस्त्रस्य
- v. सत्त्वरम्
- vi. स्ववीर्यतः

2. सन्धिना सन्धिविच्छेदेन वा रिक्तस्थानानि पूरयत-

(क) श्रेष्ठ्याह	= _____	+ आह
(ख) _____	= द्वौ	+ अपि
(ग) पुरुषोपार्जिता	= पुरुष	+ _____
(घ) _____	= यथा	+ इच्छया
(ङ) स्नानोपकरणम्	= _____	+ उपकरणम्
(च) _____	= स्नान	+ अर्थम्

(क) श्रेष्ठ्याह	=	श्रेष्ठी	+	आह
(ख) द्वावपि	=	द्वौ	+	अपि
(ग) पुरुषोपार्जिता	=	पुरुष	+	उपार्जिता
(घ) यथेच्छया	=	यथा	+	इच्छया
(ङ) स्नानोपकरणम्	=	स्नान	+	उपकरणम्
(च) स्नानार्थम्				